

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

الحاج داکتر امین الدین «سعیدی – سعید افغانی»
۲۳ اکتوبر ۲۰۱۶

اسلام و آزادی بیان !

آزادی بیان نه تنها یک اصل قبول شده و حق مسلم انسان است، بلکه این حق در پهلوی خود وجبیه شرعی نیز دارد. داشتن و استفاده از حق و عدم پذیرش وجبیه مشکل است که ما با تأسف با فهم نادرست از قضایا و حتی مفاهیم دیموکراسی و آزادی به آن دچار و سرگردانیم. پروردگار با عظمت و توانا در قرآن عظیم الشان می فرماید:

«یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله و قولوا قوالاً سدیداً. یصلح لکم اعمالکم و یغفر لکم ذنوبکم و من یطع الله و رسوله فقد فاز فوزاً عظیماً.» (آیات ۷۰-۷۱ سوره احزاب) ترجمه: «ای کسانی که ایمان آورده اید از الله بترسید و سخن حق و درست بگوئید تا خداوند (ج) اعمال شما را اصلاح کند و گناهان تان را بیامرزد و هر کس اطاعت خدا و رسولش را کند به رستگاری و پیروزی بزرگ نائل شده است.» خداوند (ج) به خاطر تقوا و گفتار حق، اعمال شما را اصلاح می کند و گناهان شما را می بخشد. در حقیقت تقوا (تقوی) پایه اصلاح زبان و سر چشمه گفتار حق است و گفتار حق یکی از عوامل مؤثر اصلاح اعمال و اصلاح اعمال سبب آمرزش گناه و باعث ترقی و پیشرفت و سعادت جوامع انسانی است.

علمای علم اخلاق گفته اند که زبان پربرکت ترین عضو بدن و مؤثر ترین وسیله طاعت و هدایت و اصلاح انسان است و نباید فراموش کرد که: همین زبان در عین حال خطرناکترین و پرگناه ترین عضو بدن نیز محسوب شده می تواند و محسوب می شود.

دین مقدس اسلام آزادی بیان را بدون ضابطه و چارچوب و به گونه مطلق باز نگذاشته است. این قاعده در دولتداری و جوامع مدرن نورمال نیز به همین منوال است و برای ممانعت و رفع ولگردی، بی بندوباری و بی مسؤولیتی جامعه تحت نظر قوانین نافذ شده در این مورد از جانب سازمان های اجتماعی خود گردان، از جانب حاکمیت های محلی با دعوت از مظنون به تخطی و گرفتن توضیحات لازم تحریری و شفاهی، کار تنویری، معالجه و معالجه با اعزام به داکتران روانی به مصرف خود متخلف و دهها تدبیر قابل فهم، انسانی، مساعدت کننده به جامعه و تدابیر تربیتی، آزادی را تحت کنترل قانون درآورده و در مسیر و چوکات متناسب آورده اند.

دین اسلام به علاوه و به اضافه به قوانین مجبره و مراجع حاکمیت مجبره برای توقف متخلف به قاضی و قضاوت خود انسان با در ترازو گذاشتن اعمال و کردار مانع افراط و تفریط در افاده و اظهارات هر مسلمان و یا شخص متعهد می باشد.

اگر دین اسلام دروازه آزادی بیان غیر محدود را برای پیروان خویش باز نگاه می داشت، موجب فتنه و بی نظمی غیر قابل تحمل در جامعه بشری می گردید. ما شواهد این بی و بندباری را در جوامع آزاد!؟ و دیموکراتیک يك قرن قبل به خوبی مشاهده می کنیم که مثلا همه چیز را عرضه و تقاضا تعیین نموده و معیار مادی اساس بود. همان دیموکراسی و آزادی که ۱۶ سال قبل به افغانستان رسید. آزادی از خود حدود و ثغوری دارد که بدون مراعات آن دیموکراسی و آزادی مبتذل و قابل سوء استفاده می شود، چیزی که ما در کشور خویش مشاهده کردیم. اگر از آزادی بیان به هدف ایجاد فتنه استفاده به عمل آید، یا از آن بیم تفرقه و جدائی رود یا زیانی به دیگران رسد کرامت و آبروی انسان و جامعه را خدشه دار سازد. یعنی هر گاهی که آزادی بیان از دایره و کدکس اخلاقی مثبت نافذ در جامعه فرا تر رود و بر هر ارزش و اخلاق یا آداب مثبت نظام جامعه تجاوز کند و یا از حدود فضایل پای برون نهد، در چنین حالتی لازم می آید که آن را مانع شد پروردگار با عظمت ما می فرماید: «شما موسی و هارون به او (فرعون) سخن نرم گوئید شاید که بپذیرد و یا بترسد». (سوره طه آیت: ۴۴) همچنان آیات مبارکه ۱۹۹ سوره اعراف، ۱۴۸ سوره نساء و ۱۰۹ سوره انعام، آزادی بیان را در چارچوب اخلاق و آداب خاصی تعریف و تصریح کرده است. همه این ها برای آن که بحث و مناظره در فضای آکنده از آرامش و احترام صورت بگیرد، لازم است. این آیات شیوه درست و صورت شایسته مذاکره، مباحثه و فراخوانی را ترسیم کرده است. اسلام، بحث و مذاکره در باره آبروی مردم و افشای راز های آنان را ممنوع قرار داده است و این ها به هیچ گونه و هیچ شکلی از موارد آزادی بیان به شمار نمی روند و به همین لحاظ برای آنانی که در باره آبروی مردم به بحث می پردازند و به آنان دروغ و بهتان می بندند، هشتاد دره (تازیانه) به حیث جزای حد قذف مقرر داشته است. این موضوع در آیت ۴ سوره نور با تمام قوت آن به طور دقیق فورمول بندی گردیده است.

تنها تهمت و افتراء در تعلیمات دین مقدس اسلام ممنوع نیست بلکه اسلام همچنان از این نیز باز می دارد که انسان با زبانش، با گفتارش، یا با قلمش و یا هم سایر وسایل و حرکات، انسان دیگری را مورد تجاوز و اهانت قرار دهد، هر چند این کار به مرزی که می توان آن را قذف خواند نرسد. از قیودی که بر آزادی بیان در اسلام وضع شده این است که به بهانه آزادی بیان به ریاء کاری و توهین به دیگران پرداخته نشود که این ها گناه و معصیت است. قرآن عظیم الشان، معیاری برای مباحثه و جدل با مخالفان در عقیده مقرر داشته که به دشنام و درگیری انجام نیابد، که مفهوم کلی آن در آیت ۱۲۵ سوره نحل و سایر هدایات و دستاویز اسلامی، با دقت بیان و فورمول بندی گردیده است. و من الله الوفاق

تتبع و نگارش:

الحاج داکتر امین الدین «سعیدی - سعیدی افغانی»

مدیر مطالعات ستراتیژیک افغان و مسؤول مرکز کلتوری دحق لاره- جرمنی